

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Most

Obránců míru 2364/2, 434 01 Most

Identifikátor školy: 600 083 942

Termín konání orientační inspekce: 8. – 11. října 2001

Čj.	083 259/01-4017
Signatura	of4kv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

O založení hudebního školství v Mostě nejsou v současné Základní umělecké škole (ZUŠ) ul. Obránců míru žádné doklady. Veškerá dostupná dokumentace (včetně kroniky), kterou měla Česká školní inspekce (ČŠI) k dispozici, je vedena od přestěhování do nové budovy v roce 1968. Jednalo se o první a po dlouhé období ojedinělou stavbu projektovanou výhradně pro účely lidové školy umění.

ZUŠ, jejímž zřizovatelem je Statutární město Most, pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Výuku zajišťuje celkem 45 učitelů, z toho 17 externích. V době inspekce nebyla funkce ředitele školy obsazena. Vedením školy byla dočasně pověřena dosavadní zástupkyně ředitele pro ekonomické záležitosti.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

V ZUŠ je ke dni inspekce evidováno celkem 962 žáků v hudebním (HO), výtvarném (VO), tanečním (TO) a literárně-dramatickém (LDO) oboru.

Organizace vzdělávání vychází z Vyhlášky č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách i z učebních plánů pro ZUŠ, schválených MŠMT ČR (pro HO – 26. června 1995 pod čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995 a pro VO - dne 9. července 2001 pod čj. 21 083/2001-22 s platností od 1. září 2001).

Studium je členěno na přípravné, základní (I. a II. stupeň) a studium pro dospělé.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ V HUDEBNÍM A VÝTVARNÉM OBORU

V rámci orientační inspekce bylo provedeno hodnocení kvality vzdělávání v HO a VO.

Hudební obor

Průběh a výsledky vzdělávání byly hodnoceny na základě hospitací a studia předložené pedagogické dokumentace (úspěšnost v soutěžích ZUŠ a v přijímacím řízení na umělecké školy, protokoly o závěrečných a postupových zkouškách). Inspekce navštívila celkem 17 vyučovacích jednotek v předmětech přípravná hudební výchova (PHV), hudební nauka (HN), zpěv, hra na klavír, varhany, elektronické klávesové nástroje, housle, kytaru a zobcovou flétnu.

Časová dotace hlavních předmětů vychází z učebních plánů pro ZUŠ. Ostatní předměty (s výjimkou HN, kde je docházka sledována), nejsou důsledně naplňovány v souladu s učebními plány. Jedná se především o různé formy komorní a souborové hry, i když ve škole působí několik špičkových souborů s vybranými žáky.

Příprava na vyučování byla ve sledovaných hodinách sice pečlivá a promyšlená, plánování učiva však nelze hodnotit, protože převážná část vyučujících neměla individuální studijní plány žáků zpracovány. Hudební literatura použitá ve výuce odpovídala platným osnovám, ve výběru stylu i žánrů byla pestrá a umožňovala žákům prakticky uplatňovat získané návyky a dovednosti žáků.

Výuku v HO zajišťuje celkem 37 učitelů (24 interních a 13 externích), z toho pouze jeden nesplňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Mezi vyučujícími jsou výrazné pedagogické a umělecké osobnosti působící souběžně v Konzervatoři Teplice, nebo Severočeské filharmonii.

Vyučující i žáci mají velmi dobré pracovní podmínky. Budova postavená v roce 1968 však v současnosti vyžaduje nemalé prostředky na údržbu. Obor má odpovídající počet učeben pro individuální a skupinové vyučování, koncertní sál pro interní i veřejné akce. Žákům je umožněno zapůjčování not a vybraných hudebních nástrojů ze školního archivu. Klavíry, kterými jsou učebny vybaveny, jsou díky pravidelné údržbě a ladění v relativně dobrém stavu. Podle finančních možností jsou pořizovány i nové, zejména elektronické klávesové nástroje. Jejich nákup je promyšlený a odpovídá vlastní koncepci výuky. Pro výuku hry na varhany má škola k dispozici dvoumanuálový digitální nástroj, který je využíván i ke koncertním účelům. Učebny HN jsou vybaveny kvalitní audio a videotechnikou.

Vyučování probíhá individuální a kolektivní formou. Počty žáků v jednotlivých skupinách kolektivního vyučování odpovídají stanoveným limitům uvedeným v učebních plánech.

Ve výuce je upřednostňována tradiční stavba hodin. Vyučující vycházejí z ověřených metodických postupů, které obohacují o poznatky současné hudební pedagogiky. V PHV jsou přirozeným způsobem rozvíjeny potřebné vlastnosti dětí souběžně s jejich hudebností. Navazující HN je v jednotlivých činnostech vyvážená, teoretické poznatky jsou procvičovány pro žáky přijatelnými a pestrými formami.

Také individuální nástrojová výuka je z hlediska použitých metod a forem dostatečně motivující. Veškeré předávané informace ve sledovaných hodinách odpovídaly věkovým zvláštnostem žáků i specifickým podmínkám jednotlivých předmětů. Výuka byla dostatečně názorná, při procvičování obtížnějších částí skladeb učitelé využívali vlastních ukázek. Žákům byl ponecháván dostatečný prostor pro prezentaci vlastních názorů. Jednání s nimi bylo ve všech případech otevřené, nežádoucí projevy chování nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Na základě předložené dokumentace ČŠI konstatuje, že postupové zkoušky jsou organizovány ve všech hlavních předmětech podle požadavků učebních osnov. Při celkovém hodnocení žáka vyučující přihlíží k jeho aktivitě v průběhu celého školního roku, tj. k četnosti vystoupení, účasti v soutěžích apod.

Škola se pravidelně a s výraznými výsledky zapojuje do soutěží HO ZUŠ a to i organizačně. V několika hospitovaných hodinách byla již inspekcí zaznamenána systematická příprava na letošní ročník.

Dostatečná pozornost je také věnována přípravě žáků k úspěšnému zvládnutí talentových zkoušek na konzervatoř. Dokladem toho jsou pravidelné kontakty s Konzervatoří v Teplicích, které jsou umocněny tím, že část vyučujících na obou školách souběžně působí.

Výrazná je prezentace oboru na veřejnosti jak samostatně, tak i ve spolupráci s ostatními obory ZUŠ, spolupráce s dalšími školami i pravidelné kontakty se zahraničními partnery.

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází z dostupných informací v dokumentaci školy a zejména z vlastního pozorování při hospitacích. Celkové hodnocení je příznivě ovlivněno dosahovanými výsledky ve výchovně-vzdělávací práci, které se projevují bohatou mimoškolní uměleckou činností žáků, úspěšností v soutěžích i v přijímacím řízení na střední umělecké školy.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem hodnotí inspekce úroveň vzdělávání v HO jako velmi dobrou.

Výtvarný obor

V souladu se zařazením do sítě škol poskytuje ZUŠ výtvarné vzdělání v 17 skupinách.

Základem organizace vzdělávání je kolektivní vyučování, které vychází z individuálního vedení žáka ve skupině. Uvedené počty žáků v předložené dokumentaci odpovídaly stanoveným limitům. V souladu bylo rovněž věkové složení skupin a ročníkové zařazování žáků.

V přípravném studiu vyučující postupují podle UP č. 1, v základním studiu využívají UP č. 2 a 3 varianty A i UP č. 4 a 5 varianty B (se zaměřením na keramiku a fotografování). Jedna skupina je učena podle varianty C (UP č. 7). Při zohledňování specifiky probíraných okruhů i různosti zaměření skupin volí pedagogové alternativní přístupy podle své výtvarné orientace.

Výuku zajišťují dvě vyučující na plný pracovní úvazek a jedna učitelka na částečný úvazek. Podmínku odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků splňuje jedna vyučující, druhá je způsobilá odborně, třetí není odborně ani pedagogicky způsobilá.

V průběhu hospitační činnosti byla kvalita hodnocena u dvou učitelek ve třech tříhodinových lekcích přípravného a základního studia.

Obě vyučující předložily do postupných kroků výtvarných řad rozpracované neformální tematické plány. Jsou promyšlené a zvolené náměty respektují věkové složení i odlišnosti žáků.

Obor pro výuku používá dvě samostatné místnosti, prostorově dost malou modelovnu, sklad materiálu, který slouží také jako grafická dílna a kabinet učitelek. Oblečení si žáci odkládají přímo v učebnách. Celkově pracovní prostředí působí dost stísněně. Při obsazení všech míst chybí potřebný odstup od sledovaného reálu nebo od výtvarné realizace.

Obor je vybaven grafickým lisem pro tisk z hloubky i lisem knihařským, keramickou pecí a hrncířským kruhem. Podle vyjádření vyučujících mají k dispozici dostatečné množství výtvarného materiálu, žáci si nosí pouze základní pomůcky.

Užívané prostory a vybavenost oboru umožňují plnit vzdělávací program. Podnětně působí i výtvarnými pracemi žáků dotvořené učební prostředí.

V rozvrhu hodin jsou stanoveny a dodržovány přestávky mezi jednotlivými vyučovacími jednotkami.

Hospitované lekce měly dobře zvolenou stavbu, která odpovídala cílenému vedení k plnění námětů výtvarných řad. Na začátku učitelky řízeným rozhovorem a vhodně zvolenými organizačními pokyny motivovaly žáky. Snažily se vytvořit dostatečný prostor pro jejich osobité výpovědi.

Zvláště v jedné skupině bylo evidentní, že vyučující systematicky pečuje o rozvoj výtvarného myšlení. Žáci byli velmi komunikativní a o své práci přemýšleli v širších souvislostech (příklady z běžného života). Prostorové možnosti a zvláště menší pedagogické zkušenosti druhé učitelky někdy nedovolovaly pečlivěji sledovat výkony, trochu snižovaly nároky na zpracování zadaného úkolu a omezovaly technické zvládnutí výtvarných vyjadřovacích prostředků (např. pojednání plochy temperovou barvou).

Vlastní průběh výuky i výsledné realizace celkově odpovídaly věku žáků, jejich individuálním dispozicím a různým výtvarným zkušenostem. Náročnější práce nebyly ve sledovaných lekcích dokončeny a bude na nich pokračováno v následujících hodinách. Všechny zhlédnuté lekce charakterizovala vstřícná atmosféra, v dostatečné míře byly respektovány základní výtvarně-technické postupy.

Stanovené výchovně-vzdělávací cíle byly ve sledovaných vyučovacích jednotkách splněny.

K porovnávání výsledků slouží pravidelné výstavy v aule školy a prezentace prací žáků

v soutěžích a přehlídkách.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou úměrné podmínkám a současným možnostem školy, je respektována individualita žáků, vyučující se cíleně snaží rozvíjet jejich výtvarné cítění a myšlení.

Kvalita vzdělávání výtvarného oboru je inspekci hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledované oblasti

Na základě hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v hudebním a výtvarném oboru ČŠI hodnotí oblast vzdělávání stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

V době konání orientační inspekce nebyla funkce ředitele školy obsazena. Dosavadní ředitel ukončil pracovní poměr ke konci školního roku 2000/2001 a ve škole dále působí pouze jako externí pracovník. Do doby uzavření konkursního řízení a jmenování nového ředitele byla řízením školy pověřena dosavadní zástupkyně zodpovědná za ekonomický úsek, která však nemá pro řízení školy požadované odborné a pedagogické vzdělání. Z toho důvodu nemohla ČŠI oblast podmínek vzdělávání zcela objektivně zhodnotit.

Plánování

ZUŠ nemá pro letošní školní rok zpracován roční plán práce a na to navazující dílčí plány. Inspekci byl předložen plán na školní rok 2000/2001, který snese svým obsahem i formálním členěním poměrně přísná kritéria. Absence plánu na rok 2001/2002 do určité míry vysvětluje hospitační zjištění, týkající se plánování výchovně-vzdělávací práce jednotlivými učiteli HO.

Organizování

Škola má zpracovaný organizační řád. Zodpovědností za vyučované obory (včetně kontroly pedagogického procesu) jsou pověřeni vedoucí učitelé. Dostatek prostoru pro uplatnění iniciativy pracovníků byl ponechán oběma poradním orgánům - pedagogické a umělecké radě.

Předepsaná pedagogická dokumentace je vedena. Pouze kontrola katalogových listů v HO byla obtížnější, protože nejsou uloženy centrálně, ale odděleně u jednotlivých třídních učitelů. Také formální úroveň zápisů je poměrně nízká (přepisování, škrtnání) a zasloužila by si větší pozornost ze strany vedení.

Informace jsou předávány žákům a rodičům především prostřednictvím nástěnek ve společných prostorách školy. Na opakovanou a neomluvenou absenci jsou rodiče žáků telefonicky upozorněni.

Zápisy z jednání pedagogické rady i ostatní vnitřní informace jsou pracovníkům k dispozici ve sborovně. Osobní data pracovníků i žáků jsou zabezpečena před zneužitím.

Žádná z forem občanského sdružení rodičů při škole nepracuje. Informace o prospěchu žáků mohou rodiče získat přímo u vyučujících. V HO jsou jedenkrát ročně organizovány třídní přehrávky, které nahrazují třídní schůzky.

Výroční zpráva poskytuje dostatek informací o činnosti školy pro veřejnost i orgány státní správy.

Vedení a motivování pracovníků

I přes složité období, ve kterém se škola odchodem dosavadního ředitele nachází, se daří pověřené zástupkyni ředitele vést a motivovat pracovníky školy, aby její chod nebyl narušen a byly plněny všechny základní funkce. K tomu jsou využívány dostupné hmotné i morální stimuly. Kritéria hodnocení jsou zaměstnancům známa.

Učitelský sbor je stabilizovaný a z hlediska věkového složení perspektivní. Také jeho kvalifikační struktura je velmi dobrá. Na kvalitních výsledcích výchovně-vzdělávací práce se významně podílí i příjemné pracovní prostředí a možnost seberealizace.

U začínajících učitelů je uplatňován ověřený systém uvádění do praxe, za který zodpovídají vedoucí pracovníci jednotlivých oborů a oddělení. Ti také zpracovávají sebehodnocení, které slouží vedení školy jako podkladový materiál pro výroční zprávu.

Kontrolní mechanismy

Běžná kontrola je v současné době zajištěna (kontrola docházky zaměstnanců, provádění úklidu, periodické revize atd.). Kontrola výchovně-vzdělávací práce formou hospitací není zatím realizována. Také kontrola pedagogické dokumentace vedené jednotlivými učiteli (týká se zejména katalogových listů) není příliš účinná.

Škola má vypracovaný funkční systém pravidelného hodnocení interních koncertů, který zároveň slouží k výběru žáků pro veřejná vystoupení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Základem úspěšnosti výchovně-vzdělávací práce školy je perspektivní a kvalifikovaný kolektiv pedagogů i příznivé podmínky, které jsou pro jejich práci vytvořeny. Zejména v oblasti plánování a kontroly musela inspekce přihlédnout k mimořádným podmínkám do doby jmenování nového ředitele.

Inspekce hodnotí podmínky vzdělávání na ZUŠ Most jako průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ZUŠ ze dne 14. února 2001,
- informační výpis ze sítě škol vydaný Školským úřadem Most ze dne 1.9.1998,
- potvrzení o pověření řízením ZUŠ Most, Obránců míru, pro dosavadní zástupkyni ředitele, vydané Magistrátem statutárního města Most čj. 2001/ŠkaTv ze dne 8.10.2001
- třídní knihy pro skupinové vyučování HO a VO – školní rok 2001/2002,
- třídní knihy pro individuální výuku HO – školní rok 2001/2002,
- katalogy o průběhu studia – HO a VO,
- rozvrh hodin vyučovaných skupin - školní rok 2001/2002,
- inspekční zpráva čj. 083 160/98-4017 ze dne 30. dubna 1998,
- výroční zpráva ZUŠ za školní rok 2000/2001,
- protokoly o závěrečných a postupových zkouškách – školní rok 2000/2001,
- podkladová inspekční dokumentace,
- hospitační záznamy inspektorů,
- výtvarné práce žáků.

ZÁVĚR

ZUŠ Most, Obránců míru, si udržuje po dlouhé období zejména v HO výrazné postavení mezi ZUŠ Ústeckého kraje. Rozdílné hodnocení jednotlivých jevů v HO a VO je do určité míry dáno odlišnými podmínkami jednotlivých oborů.

Výsledky vzdělávání jsou v HO hodnoceny jako velmi dobré, ve VO jako průměrné. Protože je HO na této škole výrazně převažující, přiklonila se inspekce v celkovém hodnocení výsledků vzdělávání k hodnotícímu stupni velmi dobrý.

Při hodnocení podmínek vzdělávání inspekce přihlížela k současné složité situaci v řízení školy, kdy některé jevy nebylo možno objektivně posoudit. Proto byla tato kapitola hodnocena stupněm průměrný. Z toho důvodu ČŠI doporučuje nejpozději do dvou let po jmenování nového ředitele provést na škole komplexní inspekci.

Připomínky uvedené v závěrech poslední inspekce byly realizovány.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Jablonci nad Nisou dne 1. listopadu 2001

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. listopadu 2001

Razítko

Osoba oprávněná jednat za školu

Ing. Miroslava Macháčová, pověřena řízením školy

v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	19. prosince 2001	083 310/01-4017
Zřizovatel	19. prosince 2001	083 310/01-4017

Připomínky zastupující ředitelky základní umělecké školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány